

Az idősödő társadalomból fakadó munkaerőpiaci kihívások kezelése és az aktív idősödés elősegítése az egészségügyi és szociális ágazatban

Személyes kikérdezésen alapuló felmérés az 55 év feletti munkavállalók további foglalkoztatási motivációiról, illetve a munkaerőpiacról való kivonulási indokaikról

A gazdaságban tapasztalható munkaerőhiány és a fiatal korosztályok demográfiai okokból csökkenő munkaerő kínálata megnöveli az idősödő (55 év feletti) munkavállalók foglalkoztatása iránti igényt. A fokozatosan növekvő öregségi nyugdíjkorhatár miatt többen maradnak ugyan foglalkoztatottak, azonban a tényleges nyugdíjba vonulási kor még most sem éri el a 64,5-65 éves nyugdíjba vonulási kort. A 2010-es évtized elején meghozott nyugdíjszabályok alapján a nők 40 éves szolgálati idő (munkaviszony, illetve elismert gyermeknevelésre fordított időszak) után jogosultak az öregségi nyugdíjra. Emiatt előfordul, hogy számos nő, főleg az alacsonyabb képzettségűek, már az 50-es éveikben nyugdíjba mennek, és sokan a nyugdíjazási életkorra vonatkozó döntéseiket már 55 éves koruk előtt meghozzák. Az így nyugdíjazott nők jelentős része ki is vonul a munkaerőpiacról. Ehhez hozzájárul, hogy a költségvetési szférából nyugdíjba mentek visszafoglalkoztatása a korábbi munkáltatónál tiltott vagy engedélyhez kötött, illetve az öregségi nyugdíjkorhatár előtt nyugdíjba mentek más területen is csak korlátozott bérkeretben vállalhattak munkát. 2020. júliustól több ilyen a nyugdíjasok alkalmazását korlátozó jogszabály (járulékkedvezmények, foglalkoztatási plafon) megszűnt, ami ösztönözheti a nyugdíjasok munkavállalását.

A 2013. július 1-jén hatályba lépett „a közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló” kormányhatározat, amely szerint a nyugdíjkorhatárt elért közalkalmazottaknak, közszolgálati tisztviselőknek választaniuk kell a nyugdíj vagy a munka között, mert az illetményüket és a nyugdíjukat egyidejűleg nem vehetik föl. Ez a szabályozás a legnagyobb tiltakozást az egészségügyi dolgozók körében váltotta ki, amely miatt

a kormányzat nagyon gyorsan módosításokra kényszerült. Az egészségügyi dolgozók számára bevezették a nyugdíj összegével megegyező nettó összegű jövedelem-kiegészítés (JKR) lehetőségét. Ez az intézkedés lényegében azt mondja ki, hogy a nyugdíj szünetelése alatt a nyugdíj összegével pontosan megegyező nettó összegű plusz jövedelmet mégis megkaphatják az egészségügyi szakdolgozók. (Ők azok, akik közvetlenül gyógyító munkát végeznek).

Mivel az emberek többségének a nyugdíj melletti foglalkoztatása a korábbi munkaköréhez kötődik, így a közszférából nyugdíjba ment munkavállalók foglalkoztatásának lehetővé tétele, elsősorban a hiánnyal küzdő más munkaterületeken (különösen a szociális ágazatban) megfontolandó lenne. Ilyen szempontból felülvizsgálandó szabály az is, miszerint az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött munkavállalók kötelezően nyugdíjba vonuljanak. Különösen a diplomás nők esetén - a hosszú tanulási idő, a gyermeknevelés miatt kieső évek miatt - a szakmai tapasztalat, tudás viszonylag rövid ideig hasznosítható a kötelező nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti foglalkoztatás korlátozása miatt.

A feltáró kutatás, mellyel jobban megismerhető milyen indítékok játszanak szerepet a további foglalkoztatás vagy a munkaerőpiacról való kivonulás mellett, segíthet abban, hogy a munkavállalás ösztönzése érdekében lépéseket tegyünk. A személyes megkérdezésen alapuló kutatás elsősorban az egészségügyi és szociális ágazatra koncentrál. A felmérés során arra is rákérdeztünk, hogy akik dolgoznak vagy munkát akarnak vállalni, milyen megfontolás alapján teszik ezt. Mivel az ágazatban igen sok nő dolgozik 40 éves munkaviszonnyal, így korán nyugdíjba mennek, a kutatásaink egyik fő célcsoportja az idősödő nők, mivel az ő munkában tartásuk az ágazatban lehet egy elérendő célkitűzés.

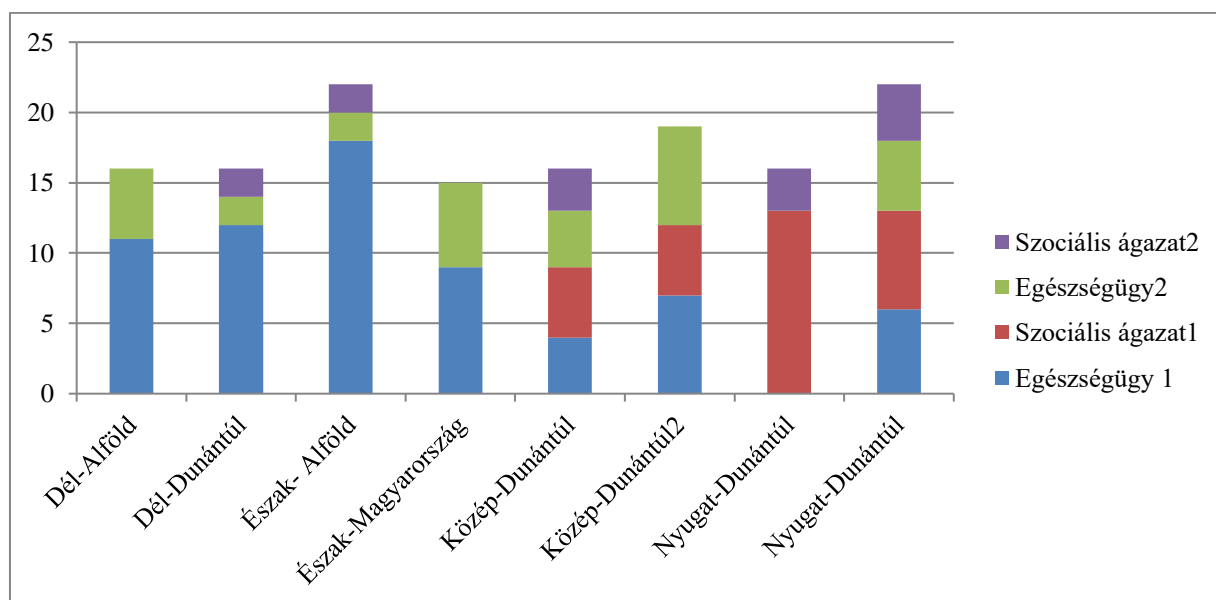
Annak érdekében, hogy felmérjük az egészségügyben illetve a szociális szolgáltatásokban dolgozó 55 éven felüli munkavállalók nyugdíjazással és a nyugdíjkoron túli munkavállalással kapcsolatos várakozásait, szándékait és terveit két alapvetően hasonló kérdőív alapján kerestük a választ.

Az 1. számú kérdőívet az 55- 65 éves aktív korú foglalkoztatottak, álláskeresők illetve a 65 év feletti (nem nyugdíj mellett) foglalkoztatottak töltötték ki a kérdezőbiztosok segítségével, míg a 2. számú kérdőívet a nyugdíjjal rendelkezők (55-70 évesek), és emellett foglalkoztatottak. (Függelék)

A kérdőíveket valamennyi konvergencia-régióban kitöltötték, a szociális ágazat idősödő munkavállalói szándékainak jobb megismerése érdekében két dunántúli régióban (Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) két-két kérdezőbiztos dolgozott.

Összesen 142 kérdőív került kitöltésre, 97 darab 1. típusú, a nyugdíj előtt álló dolgozók további foglalkoztatási terveiről tudakozódva, és 45 darab 2. típusú kérdőív a már nyugdíjas munkavállalók motivációjáról és tapasztalatairól.

A kérdőívek száma és megoszlása régiónként

Kérdőívek kitöltése

	Összesen			1. típusú			2. típusú		
	Mindösszesen	Egészségügy	Szociális ágazat	Összesen	Egészségügy	Szociális ágazat	Összesen	Egészségügy	Szociális ágazat
Dél-Alföld	16	16	0	11	11		5	5	
Dél-Dunántúl	16	14	2	12	12		4	2	2
Észak-Alföld	22	20	2	18	18		4	2	2
Észak-Magyarország	15	15	0	9	9		6	6	
Közép-Dunántúl	16	8	8	9	4	5	7	4	3
Közép-Dunántúl2	19	14	5	12	7	5	7	7	
Nyugat-Dunántúl	16		16	13		13	3		3
Nyugat-Dunántúl	22	11	11	13	6	7	9	5	4
	142	98	44	97	67	30	45	31	14

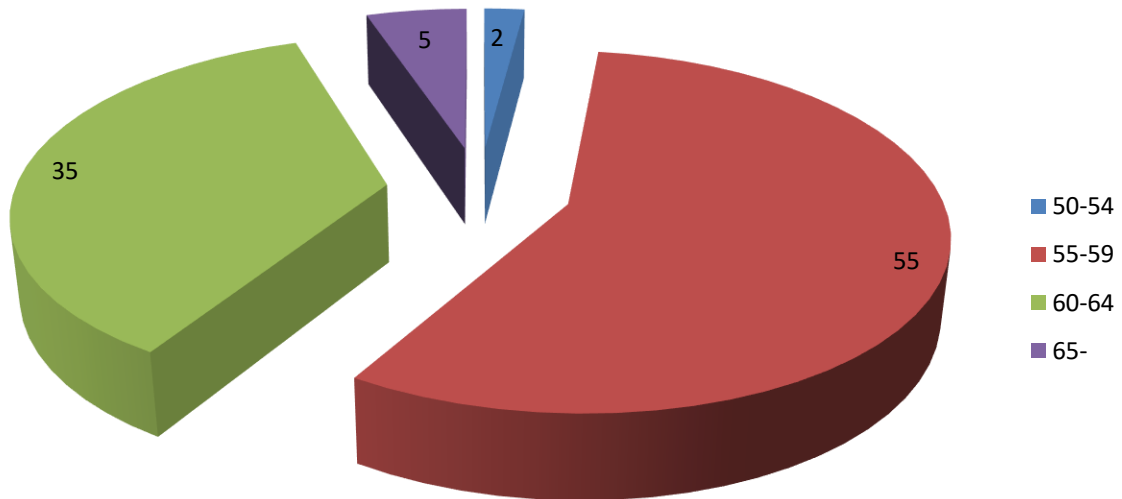
A kérdőívek kétharmadát (98 fő) az egészségügyben dolgozók töltötték ki, az arányok közel azonosak voltak mindkét kérdőívtípusnál.

A megkérdezettek demográfiai jellemzői

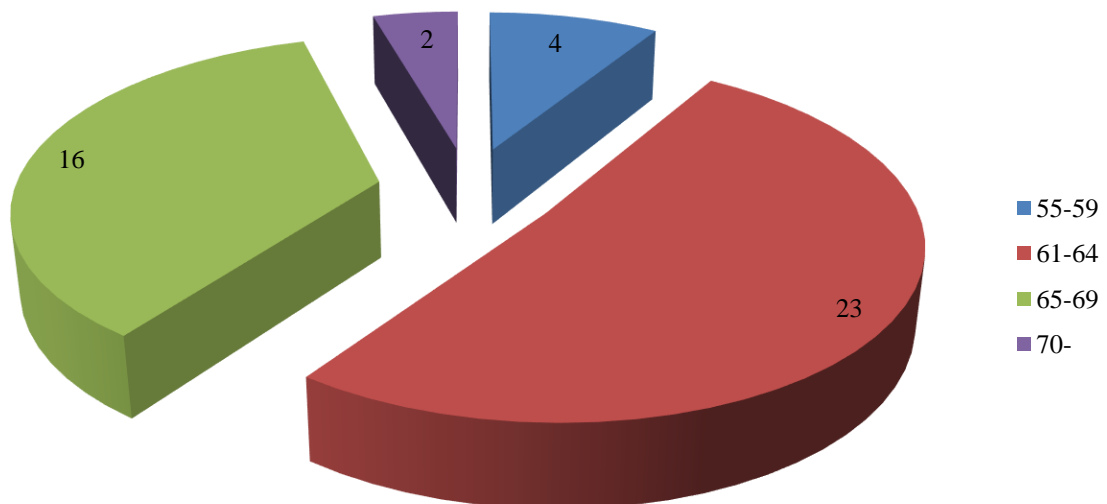
A kérdőívet kitöltők mintegy 84,5 százaléka volt nő, a férfiak száma különösen a nyugdíj mellett foglalkoztatottak körében volt alacsony, összesen 3 fő, a nyugdíj előtt álló korcsoportban viszont a válaszolók közel egy ötödét ők adták.

A nők aránya a kérdőívet kitöltők között									
	Összesen			1. típusú			2. típusú		
	Mindösszesen	Egészségügy	Szociális ágazat	Összesen	Egészségügy	Szociális ágazat	Összesen	Egészségügy	Szociális ágazat
Dél-Alföld	81,3%	81,3%		81,8%	81,8%		80,0%	80,0%	
Dél-Dunántúl	100%	100%	100%	100%	100%		100%	100%	100%
Észak- Alföld	81,8%	80,0%	100,0%	77,8%	77,8%		100%	100%	100%
Észak-Magyarország	100%	100%		100%	100%		100%	100%	
Közép-Dunántúl	93,8%	100%	87,5%	100%	100%	100%	85,7%	100%	66,7%
Közép-Dunántúl	84,2%	78,6%	100%	75,0%	57,1%	100%	100%	100%	
Nyugat-Dunántúl	56,3%		37,5%	46,2%		23,1%	100%		
Nyugat-Dunántúl	81,8%	45,5%	93%	77%	0%	100%	89%	100%	75%
A nők aránya	84,5%	86,7%	74,5%	80,4%	82,1%	69,7%	93,3%	96,8%	85,7%

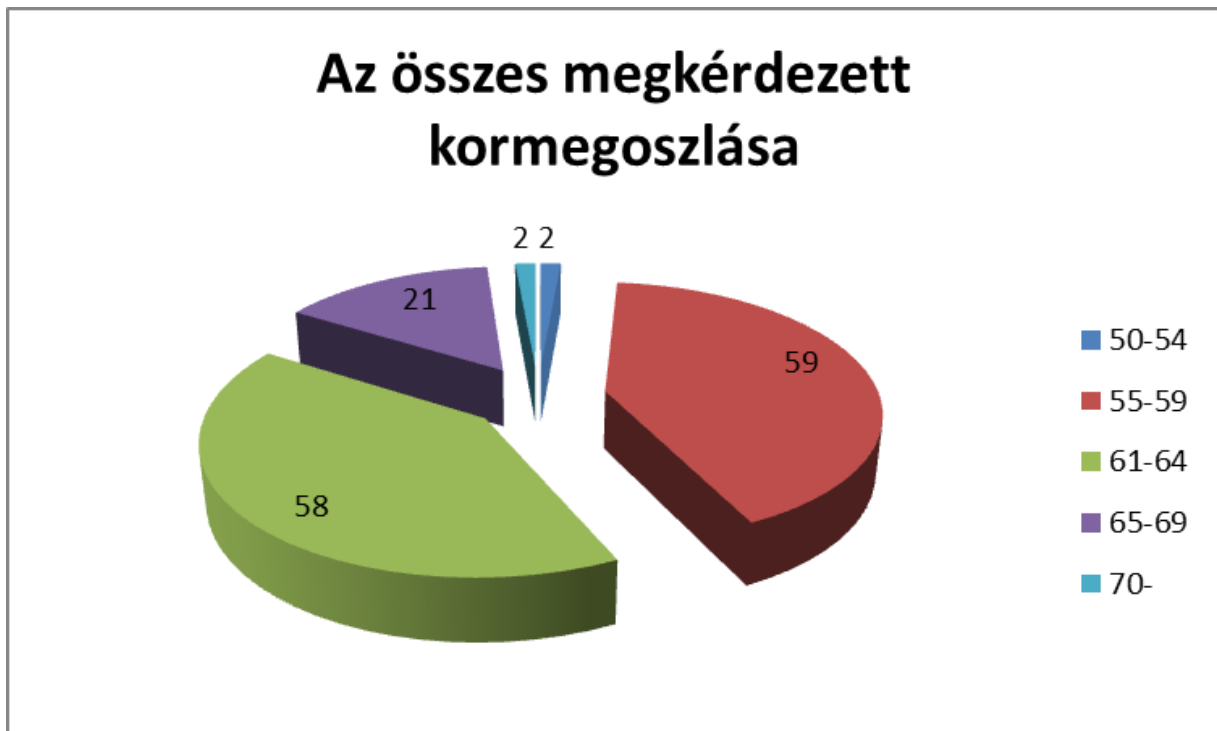
Az 1. számú kérdőívet kitöltők kormegoszlása

A 2. számú kérdőívet kitöltők kormegoszlása

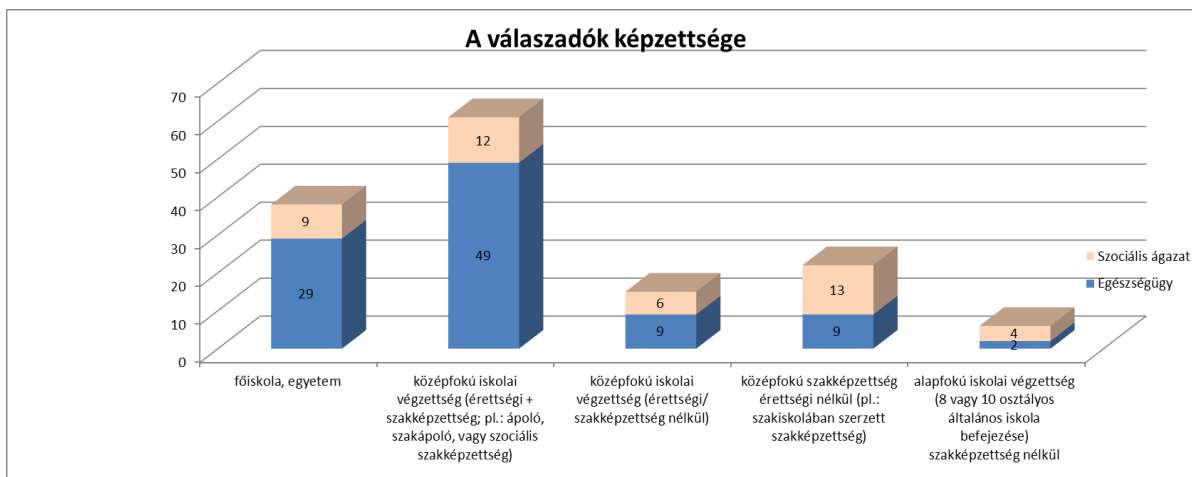

A megkérdezettek nagy többsége (83 százaléka) az 55-64 éves korosztályból került ki, de a nyugdíj mellett foglalkoztatottak között mintegy 40 %-ot képviseltek a 65 éven felüliek. Ebből a korosztályból öten még a nyugdíj igénybevétele nélkül dolgoztak. A megkérdezettek átlagéletkora 60,4 év volt.

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége

A kérdőívet kitöltők több mint egynegyede (38 fő) rendelkezett felsőfokú végzettséggel, 43 %-uk (61 fő) középfokú iskolai végzettséggel (érettségi+szakképzettség), 15-en (11%) szakképzettség nélkül érettségivel, míg 22-en (15%) szakiskolában szerzett szakképzettséggel dolgoztak, 6 fő (4%) alacsonyabb iskolai végzettségről számolt be. Az egészségügyben foglalkoztatottak között 30 százalékban voltak az egyetemi, főiskolai végzettségűek, és 50 százalékban a középfokú iskolai végzettségűek; a szociális ágazatban foglalkoztatott válaszadók egyötöde számolt be egyetemi, főiskolai végzettségről, közöttük magasabb arányban voltak a szakiskolában szerzett szakképzettséggel rendelkezők, vagy alacsonyabb iskolai végzettségűek.

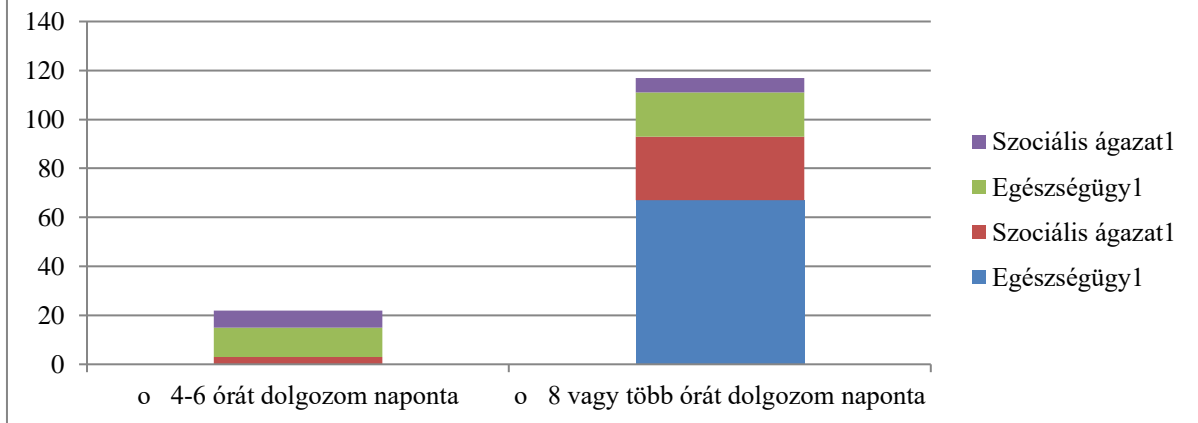
	Összesen			1. típusú			2. típusú		
	Mindösszesen	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc
főiskola, egyetem	38	29	9	25	19	6	13	10	3
középfokú iskolai végzettség (érettségi + szakképzettség; pl.: ápoló, szakápoló, vagy szociális szakképzettség)	61	49	12	43	34	9	18	15	3
középfokú iskolai végzettség (érettségi/ szakképzettség nélkül)	15	9	6	8	7	1	7	2	5
középfokú szakképzettség érettségi nélkül (pl.: szakiskolában szerzett szakképzettség)	22	9	13	17	5	12	5	4	1
alapfokú iskolai végzettség (8 vagy 10 osztályos általános iskola befejezése) szakképzettség nélkül	6	2	4	4	2	2	2	0	2
	142	98	44	97	67	30	45	31	14

	Összesen			1. típusú			2. típusú		
	Mindösszesen	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc
főiskola, egyetem	27%	30%	20%	26%	28%	20%	29%	32%	21%
középfokú iskolai végzettség (érettségi + szakképzettség; pl.: ápoló, szakápoló, vagy szociális szakképzettség)	43%	50%	27%	44%	51%	30%	40%	48%	21%
középfokú iskolai végzettség (érettségi/ szakképzettség nélkül)	11%	9%	14%	8%	10%	3%	16%	6%	36%
középfokú szakképzettség érettségi nélkül (pl.: szakiskolában szerzett szakképzettség)	15%	9%	30%	18%	7%	40%	11%	13%	7%
alapfokú iskolai végzettség (8 vagy 10 osztályos általános iskola befejezése) szakképzettség nélkül	4%	2%	9%	4%	3%	7%	4%	0%	14%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

A munkaerőpiaci státusz

A munkaidőre vonatkozó válaszokból kiderült, hogy a nyugdíj előtt álló korosztály tagjai az egészségügyben kizárólag teljes munkaidőben dolgoztak („8 vagy több órát dolgozom naponta”), és az összes nyugdíj előtt álló aktív foglalkoztatottból mindössze 3 fő dolgozott részmunkaidőben. A nyugdíj mellett foglalkoztatottakra inkább jellemző a részmunkaidős munkavállalás, közülük 44 % számolt be arról, hogy „4-6 órát dolgozom naponta”.

A megkérdezettek munkaidő szerinti megoszlása

Munkaidő szerinti megoszlás

	Összesen			1. típusú			2. típusú		
	Együtt	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc	Összesen	Eü	Szoc
o 4-6 órát dolgozom naponta	22	12	10	3	0	3	19	12	7
o 8 vagy több órát dolgozom naponta	118	85	32	94	67	26	24	18	6
	140	97	42	97	67	29	43	30	13
nem válaszolt							2		

Annak ellenére, hogy a 98 egészségügyben foglalkoztatott dolgozó átlagéletkora több mint 60 év (60,6 év) volt, közülük csak 12 fő nyugdíj (illetve JKR) mellett foglalkoztatott dolgozott részmunkaidőben.

A szociális ágazatban az idősebb korosztályhoz tartozó foglalkoztatottak közel negyede számolt be napi 4-6 órás munkaidőről. Közülük két nyugdíjkorhatár közelében lévő férfi és egy felsőfokú végzettségű nő még a nyugdíj igénybevétele nélkül dolgozott rövidebb munkaidőben.

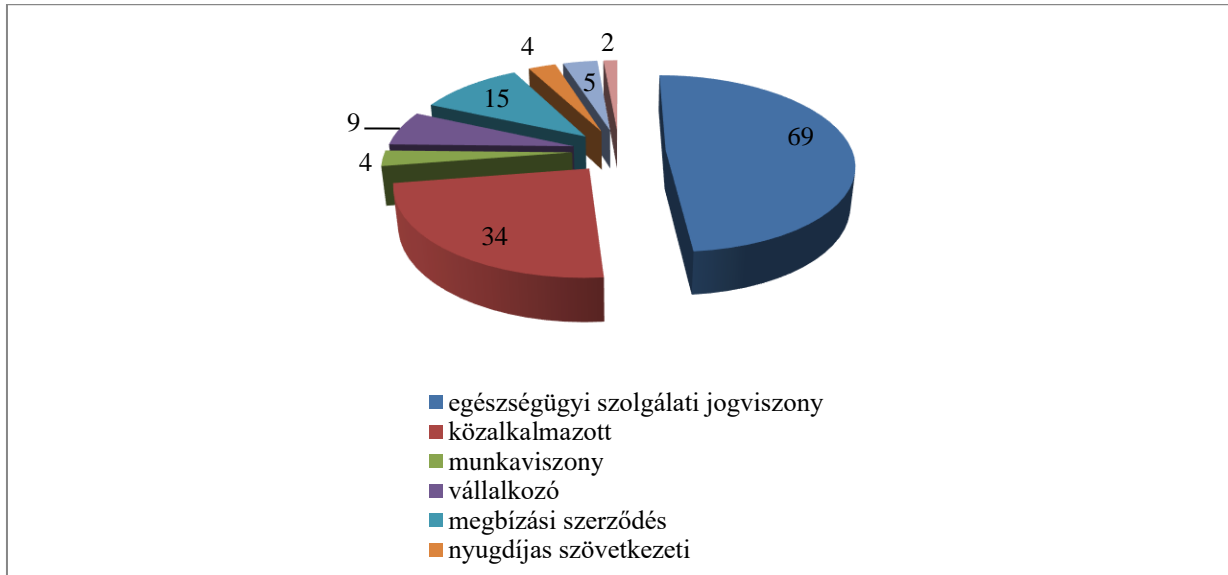
Az uniós országok átlagához képest igen nagy a lemaradásunk, míg nálunk a korosztály 8,1%, addig az EU 27 átlagában a korosztály két és félszerese (20,3%) dolgozik részmunkaidőben.

(https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFSA_EPPGA__custom_1131924/default/table?lang=en)

A kérdőív további kérdéseire adott válaszokból az is kiderült, hogy a rugalmasabb munkaidő, a részmunkaidős foglalkoztatás a korosztály egy része esetén kifejezetten igényelt, preferált forma volna.

Milyen jogviszonyban dolgozik

A válaszadók jogviszony szerinti megoszlása

Milyen jogviszonyban dolgozik?	1. számú kérdőív		2. számú kérdőív		együtt	
egészségügyi szolgálati jogviszony	59	61%	10	22%	69	49%
közalkalmazott	34	35%			34	24%
munkaviszony	2	2%	2	4%	4	3%
vállalkozó	2	2%	7	16%	9	6%
megbízási szerződés			15	33%	15	11%
nyugdíjas szövetkezeti			4	9%	4	3%
egyéb:nem bejelentett			5	11%	5	4%
nem dolgozik			2	4%	2	1%
	97		45		142	100%

Van-e lehetősége az életkora és a munkaviszonya alapján nyugdíjba menni

A jelenlegi jogszabályok alapján hány év múlva lesz lehetősége nyugdíjba menni

A nyugdíj előtt állók közül hatan – két egészségügyben dolgozó nő, egy férfi és három a szociális ágazatban dolgozó férfi - válaszolták, hogy „rendelkezem a

nyugdíj megállapításához szükséges jogviszonnal, de úgy döntöttem, hogy tovább dolgozok, és egyelőre nem megyek nyugdíjba”. Indoklásul elmondták, hogy „szeretem a munkámat és képesnek érzem magam arra, hogy tovább dolgozzak azután is, ha elérem a nyugdíjazási feltételeket”, „kevés lenne a nyugdíjam a megélhetéshez, fontosnak tartom, hogy közösségben legyek illetve a családom ösztönöz erre.

Sokan (szám szerint 39 fő) válaszolták arra a kérdésre, hogy van-e lehetősége az életkora és a munkaviszonya alapján nyugdíjba menni, hogy még nincs meg a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati idejük. Ugyanakkor arra a kérdésre, hogy a jelenlegi jogszabályok alapján hány év múlva lesz lehetőségük nyugdíjba menni közülük is (1 fő kivételével) pontos választ adtak. A válaszadók átlagosan 3,33 év múlva vonulnak nyugdíjba.

Hogyan tervezem a nyugdíjba vonulást?

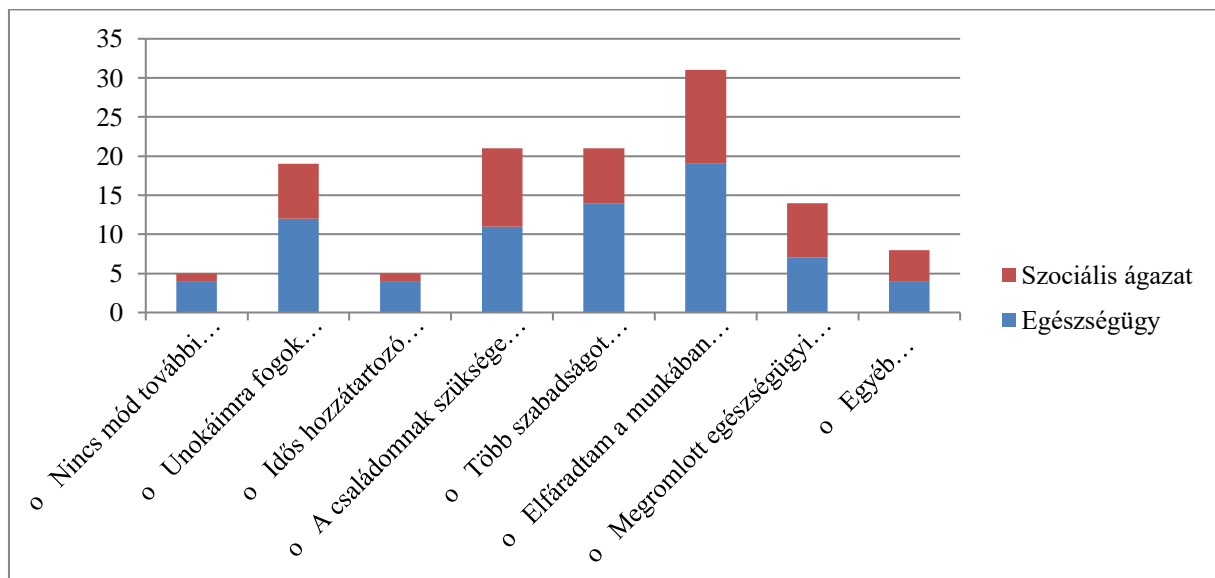
A 78 nő közül 51 fő (kétharmaduk) jelölte meg lehetőségként, hogy a nők 40 éves szolgálati idejének megszerzésével 65 éves koránál előbb nyugdíjba tudna vonulni.

A nyugdíjba vonulási szándékot a legtöbben (31 fő) azzal indokolták, hogy elfáradtak a munkában, és pihenésre volna szükségük. Ezt követte a válaszadók

negyede (24 fő) részéről az unokák, vagy az idős hozzátartozó gondozásának biztosítási szükséglete. A válaszadók több mint egyötöde (21fő) jelezte: „családomnak szüksége van a segítségemre és ezt munka mellett nem tudom megoldani”. Hasonló arányban jelölték meg a válaszadók a több szabadidő iránti igényüket is. 14-en jelezték, hogy egészségi állapotuk megromlott és csupán 5 fő jelezte, hogy a munkahelyén nincs mód további munkavállalásra és nem látnak más, alkalmas munkalehetőséget. Az egyéb nyugdíjazási indokok között a kiábrándultságot, a túl hosszú ledolgozott szolgálati időt, a viszonylag magas nyugdíjba vonulási életkort említették.

Ha a nyugdíjba menést választja/ választotta mi indokolja ezt?

A nyugdíjba vonulás indokai

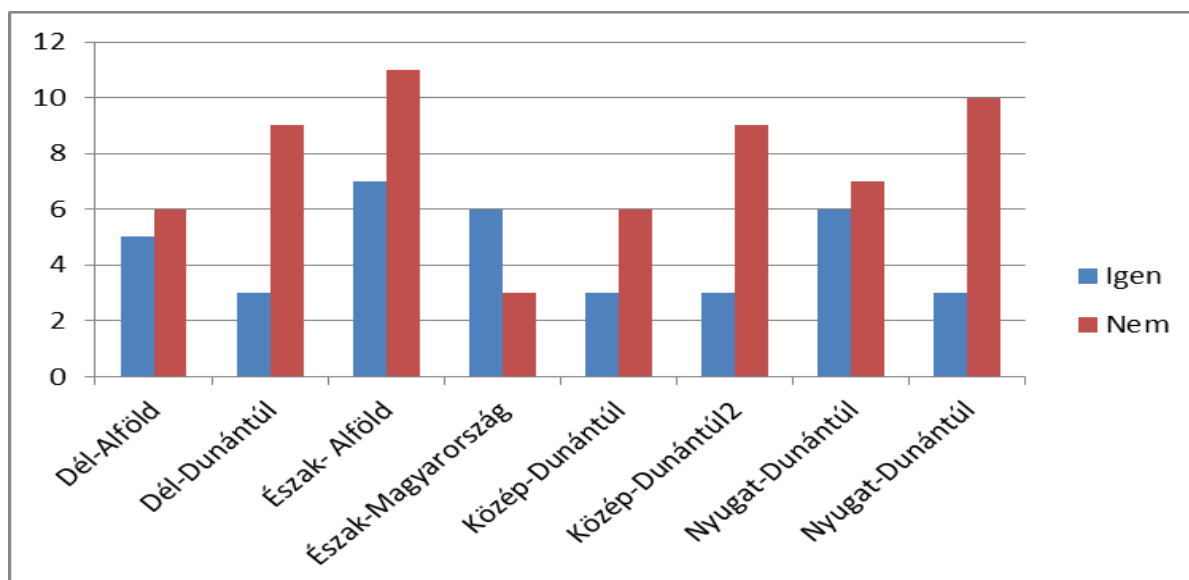
Ha a nyugdíjba menést választja/ választotta mi indokolja ezt?	együtt		egészségügy		szociális ágazat	
	abszolút	százalék	abszolút	százalék	abszolút	százalék
o Nincs mód további munkavállalásra a munkahelyemen és nem látok más alkalmas munkalehetőséget	5	4%	4	5%	1	2%
o Unokáimra fogok vigyázni, hogy segítsen a gyermekeimet	19	15%	12	16%	7	14%
o Idős hozzátartozó gondozását fogom a családban biztosítani	5	4%	4	5%	1	2%
o A családomnak szüksége van a segítségemre és ezt munka mellett nem tudom megoldani	21	17%	11	15%	10	20%
o Több szabadságot szeretnék, hogy a kedves időtöltéseimmel tudjak foglalkozni	21	17%	14	19%	7	14%
o Elfáradtam a munkában és pihenésre volna szükségem	31	25%	19	25%	12	24%
o Megromlott egészségügyi állapot	14	11%	7	9%	7	14%
o Egyéb...	8	6%	4	5%	4	8%

Tervezi-e a további foglalkoztatást, illetve dolgozik-e, ha megszerzi / megszerezte a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati időt

Arra a kérdésre, hogy tervezik-e a továbbfoglalkoztatást, illetve dolgoznak-e ha megszerezték a szükséges szolgálati időt a dolgozók alig több mint harmada (36 fő) felelt igennel. Az egészségügyben foglalkoztatottak közül 30 fő (45 %) míg a szociális ágazat esetében csak egyötödük, 6 fő.

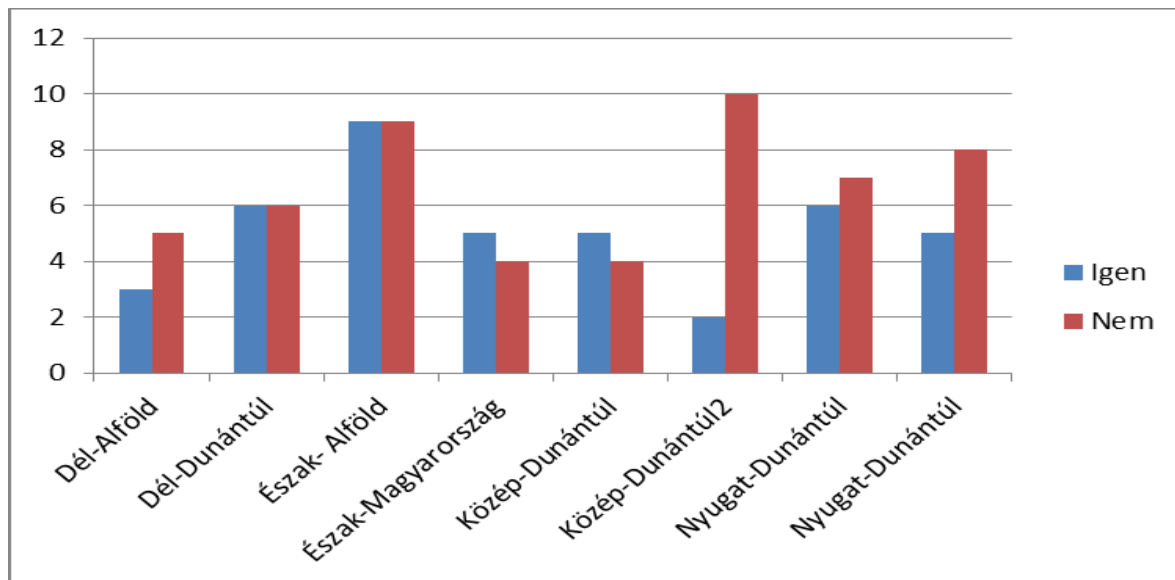
Tervezi-e a további foglalkoztatást, illetve dolgozik-e, ha megszerzi / megszerezte a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati időt?	együtt		egészségügy		szociális ellátás	
igen	36	37%	30	45%	6	20%
nem	61	63%	37	55%	24	80%
	97	100%	67	100%	30	100%

A továbbfoglalkoztatást tervezők/nem tervezők száma régiónként

Arra a kérdésre, hogy változtatnának-e a továbbfoglalkoztatási terveiken, ha a feltételek változnának 41-en válaszoltak igennel. **Azok közül, akik korábban nem terveztek továbbfoglalkoztatást 17 fő (az előzőleg nemmel válaszolók 28 százaléka) a feltételek változása esetén vállalná a továbbfoglalkoztatást.** Ugyanakkor azok közül is, akik korábban pozitívan nyilatkoztak a továbbfoglalkoztatásról többen változtatnának a terveiken (a változtatások oka és iránya azonban nagyon összetett lehet, a személyes körülmények változásától kezdve a továbbfoglalkoztatás feltételeinek kedvezőbbé válásáig).

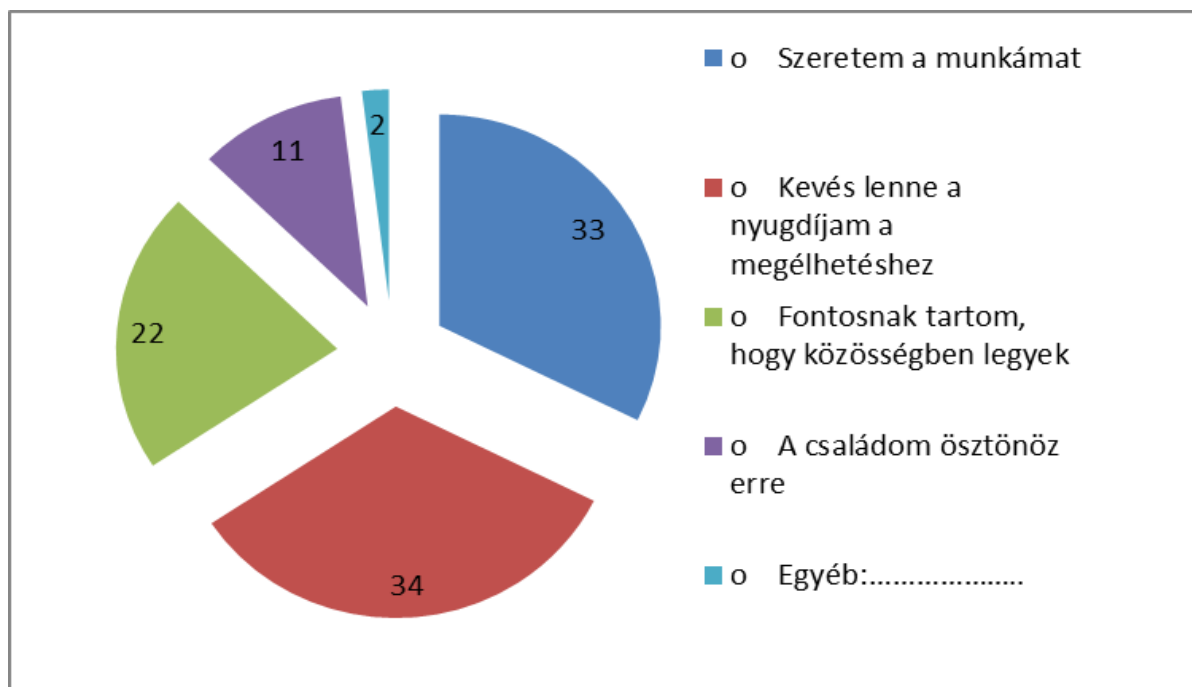
Változtatna-e ezen a tervén, ha változnának a feltételek

Ha a további foglalkoztatás mellett döntött, vagy azt tervezi, akkor mi motiválja erre

A további foglalkoztatás mellett szóló indokok között a legjelentősebb a megélhetési motívum, a valószínűsíthetően alacsony várható nyugdíjösszeg.

A további foglalkoztatás motiváló tényezői

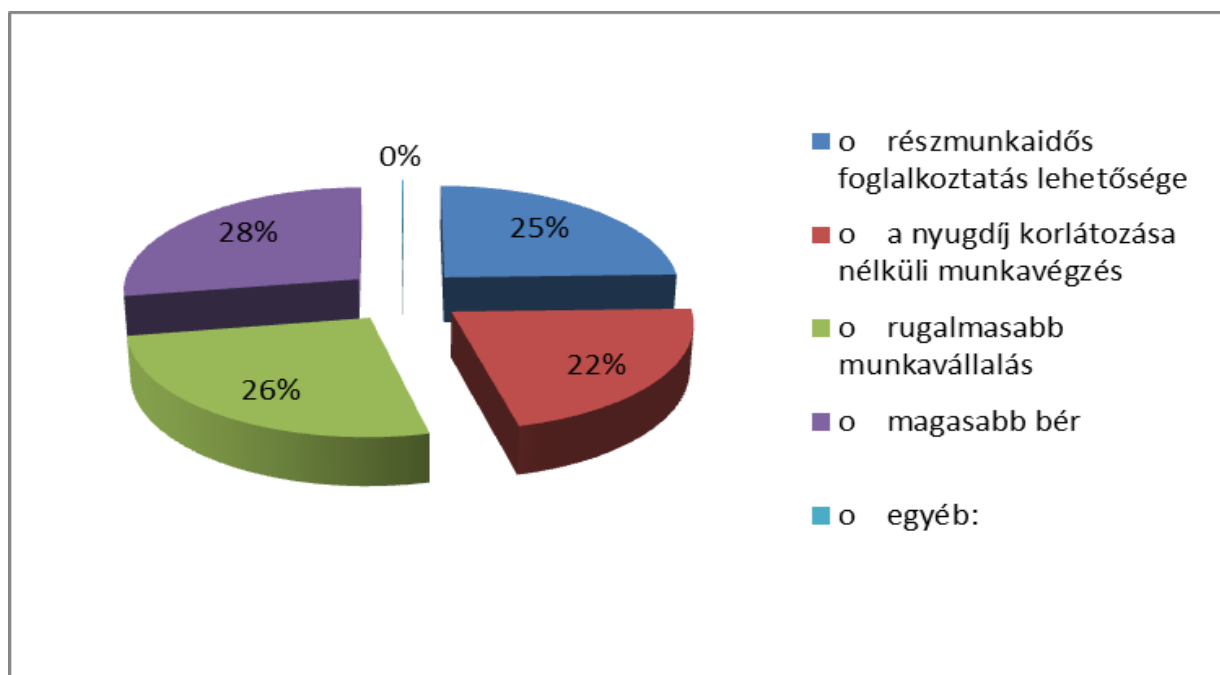
Ha a további foglalkoztatás mellett döntött, vagy azt tervezi, akkor mi motiválja erre? <i>Több választ is megjelölhet!</i>	együtt		egészségügy		szociális ellátás	
	abszolút	százalék	abszolút	százalék	abszolút	százalék
o Szeretem a munkámat	33	32%	28	40%	5	16%
o Kevés lenne a nyugdíjam a megélhetéshez	34	33%	24	34%	10	31%
o Fontosnak tartom, hogy közösségben legyek	22	22%	13	19%	9	28%
o A családom ösztönöz erre	11	11%	3	4%	8	25%
o Egyéb:.....	2	2%	2	3%	0	0%

Ebben is különbség van a két ágazat dolgozói között: a szociális ágazatban foglalkoztatottak esetében a várhatóan alacsony nyugdíj a legjelentősebb tényező, továbbá a családjuk is erre ösztönzi őket, míg az egészségügyben foglalkoztatottak a legnagyobb arányban azt válaszolták, hogy: „szeretem a munkámat és képesnek érzem magam arra, hogy tovább dolgozzak azután is, ha elérem a nyugdíjazási feltételeket.” Sokan elmondták, hogy fontosnak tartják, hogy közösségben legyenek.

Milyen feltételek esetén dolgozna tovább

A továbbfoglalkoztatás feltételeként a legtöbben a magasabb bért említették, de a rugalmasabb munkavállalást illetve a részmunkaidős foglalkoztatást is szinte ugyanolyan mértékben megjelölték.

Milyen feltételekkel dolgozna tovább?

Véleménye szerint Ösztönzi-e a munkáltatója a dolgozók továbbfoglalkoztatását

Véleménye szerint ösztönzi-e a munkáltatója a dolgozók továbbfoglalkoztatását?	Nyugdíj mellett		Nyugdíj előtt		Együtt	
	Szám	Arány	Szám	Arány	Szám	Arány
o Csak abban az esetben, ha lemondanék a nyugdíjról, ami jövedelemvesztést okozna			11	12%	11	8%
o Ösztönzi, de kedvezőtlenebb feltételekkel	6	14%	13	14%	19	14%
o Ösztönzi, de csökkentett bérrel	5	11%	1	1%	6	4%
o Ösztönzi változatlan feltételekkel	20	45%	20	22%	40	30%
o Egyéb módon	1	2%	5	5%	6	4%
o Nem ösztönzi	12	27%	41	45%	53	39%
	44	100%	91	100%	135	100%

A továbbfoglalkoztatás munkáltatói ösztönzése tekintetében a dolgozók többsége azt a választ adta, hogy **a munkáltatójuk nem ösztönzi a továbbfoglalkoztatást**. Csupán egyharmaduk jelezte, hogy ösztönzi, változatlan feltételekkel. Ezek a vélemények azonban jellegzetes eltéréseket mutatnak, ágazattól és státusztól függően. A nyugdíj előtt álló dolgozók között lényegesen többen mondták, hogy munkáltatójuk nem ösztönzi a továbbfoglalkoztatást, mint a már nyugdíjasok. Az egészségügyben jóval nagyobb arányban válaszolták, hogy munkáltatójuk ösztönzi a továbbfoglalkoztatást, mint a szociális szektorban. Az egészségügyben a felsőfokú végzettségű munkatársak (29 fő) közül csupán hatan (21%) válaszolták, hogy nem ösztönzi, viszont 45% szerint változatlan feltételekkel ösztönzi.

Véleménye szerint ösztönzi-e a munkáltatója a dolgozók továbbfoglalkoztatását?	Egészségügy		Szociális szolgáltatás	
	Szám	Arány	Szám	Arány
o Csak abban az esetben, ha lemondanék a nyugdíjról, ami jövedelemvesztést okozna	6	7%	5	12%
o Ösztönzi, de kedvezőtlenebb feltételekkel	11	12%	8	19%
o Ösztönzi, de csökkentett bérrel	4	4%	2	5%
o Ösztönzi változatlan feltételekkel	31	34%	8	19%
o Egyéb módon	4	4%	2	5%
o Nem ösztönzi	35	38%	18	42%
	91	100%	43	100%

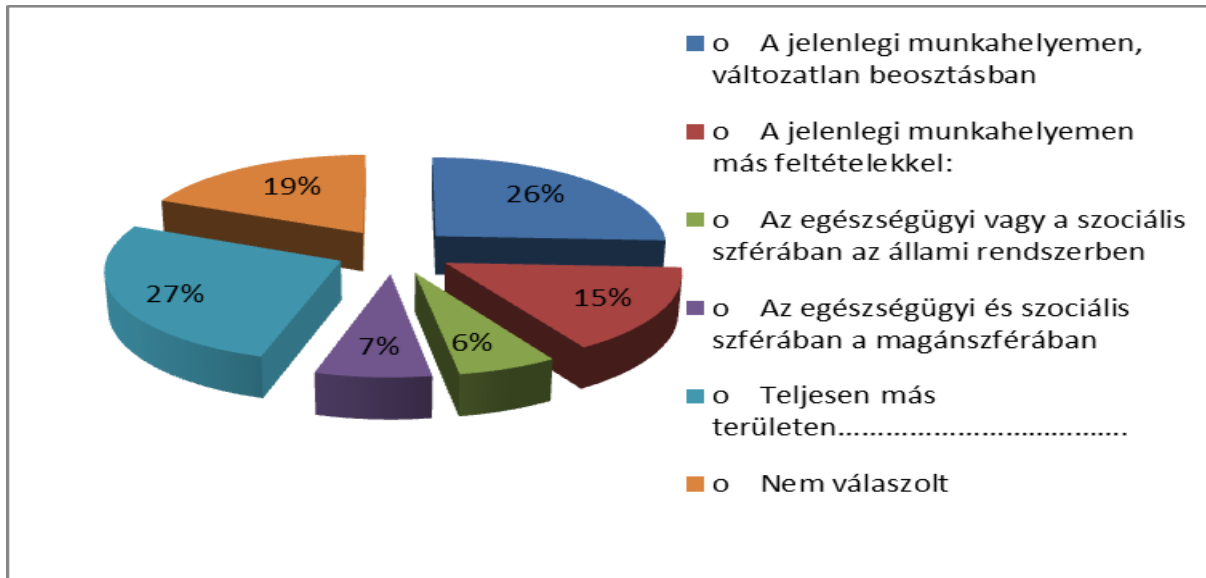
Nyugdíjazása után hol kíván dolgozni

Arra a kérdésre, hogy a nyugdíjazást követően hol kívánnak dolgozni a nyugdíjazás előtt állók 41 százaléka válaszolta azt, hogy a jelenlegi munkahelyén, többségük 26 % változatlan beosztásban. Ugyanakkor közel egyötödük nem

válaszolt a kérdésre illetve igen magas arányban (27 %) neveztek meg teljesen más területet.

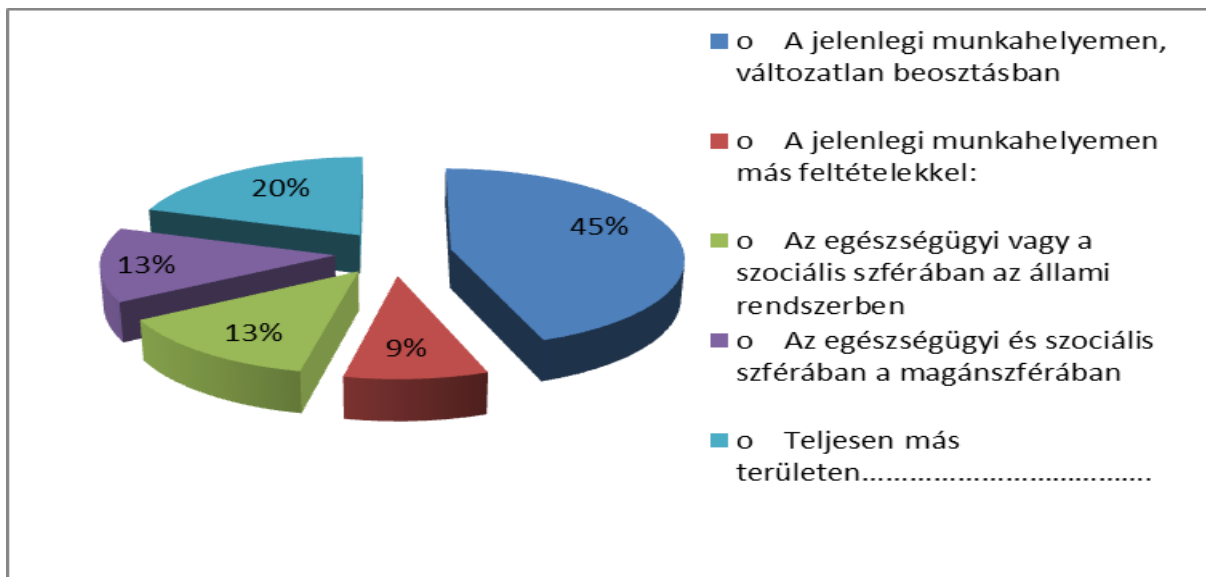
Hol dolgoznak a nyugdíjazást követően:

Nyugdíj előtt állók

Hol dolgoznak a nyugdíjazást követően:

Nyugdíjazottak

Összhangban azzal a válaszukkal, hogy a nyugdíjazást követően nem tervezik a továbbfoglalkoztatás, a leggyakoribb „más terület” a sehol, vagy otthon volt, illetve bárhol csak ne az egészségügyben, de konkrétan is megneveztek néhány

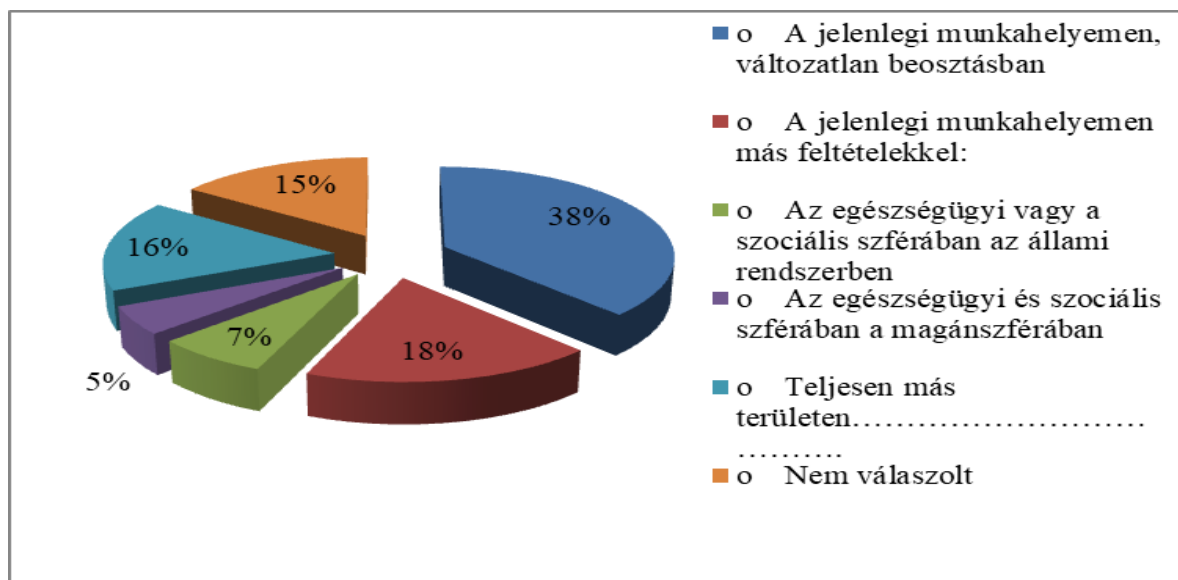
további munkalehetőséget: festőként, fodrászként, a mezőgazdaságban, a kereskedelemben, kistermelőként, talán vállalkozóként. A nyugdíj mellett foglalkoztatottak esetében - összefüggésben azzal, hogy a kérdezőbiztosok számára a korábbi munkaterületen dolgozók voltak elérhetőbbek - lényegesen nagyobb arányban voltak a korábbi munkahelyükön foglalkoztatottak.

Nyugdíjazása után hol kíván dolgozni, illetve hol dolgozik	Nyugdíjazás előtt állók			Nyugdíjazottak		
	Összesen	Egészségügy	Szociális terület	Összesen	Egészségügy	Szociális terület
☐ A jelenlegi munkahelyemen, változatlan beosztásban	25	18	7	20	19	1
☐ A jelenlegi munkahelyemen más feltételekkel:	15	14	1	4	4	0
☐ Az egészségügyi vagy a szociális szférában az állami rendszerben	6	5	1	6	2	4
☐ Az egészségügyi és szociális szférában a magánszférában	7	3	4	6	2	4
☐ Teljesen más területen.....	26	12	14	9	4	5
☐ Nem válaszolt	18	15	3			
Összesen	97	67	30	45	31	14

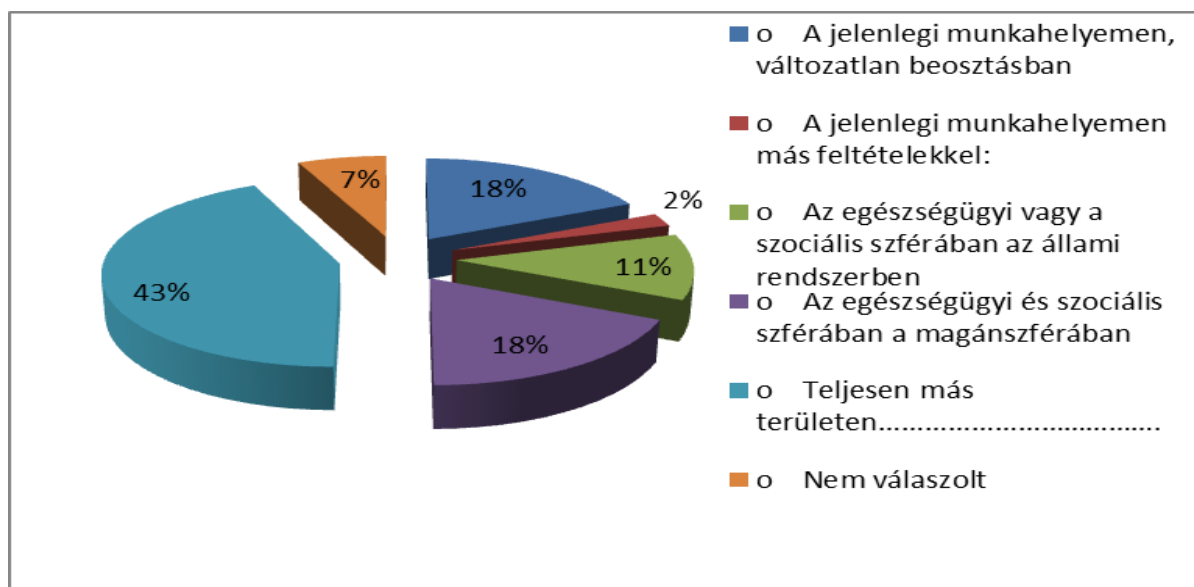
Nyugdíjazása után hol kíván dolgozni, illetve hol dolgozik	Nyugdíjazás előtt állók			Nyugdíjazottak		
	Összesen	Egészségügy	Szociális terület	Összesen	Egészségügy	Szociális terület
☐ A jelenlegi munkahelyemen, változatlan beosztásban	26%	27%	26%	44%	61%	7%
☐ A jelenlegi munkahelyemen más feltételekkel:	15%	21%	4%	9%	13%	0%
☐ Az egészségügyi vagy a szociális szférában az állami rendszerben	6%	7%	4%	13%	6%	27%
☐ Az egészségügyi és szociális szférában a magánszférában	7%	4%	15%	13%	6%	27%
☐ Teljesen más területen.....	27%	18%	52%	20%	13%	40%
☐ Nem válaszolt	19%	22%	11%		0%	0%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%	100%

A két ágazat között ennél a kérdésnél is igen jelentősek az eltérések. Az egészségügyben foglalkoztatottak 56 %-a válaszolta, hogy a jelenlegi munkahelyén dolgozik, míg a szociális szolgáltatásban foglalkoztatottak esetében csupán minden ötödik dolgozó marad, vagy maradna az eredeti munkahelyén.

Hol dolgoznak a nyugdíjazást követően: Egészségügy

Hol dolgoznak a nyugdíjazást követően: Szociális ágazat

Nyugdíjazása után hol kíván dolgozni, illetve hol dolgozik	Egészségügy			Szociális terület		
	Összesen	Nyugdíj előtt	Nyugdíj mellett	Összesen	Nyugdíj előtt	Nyugdíj mellett
o A jelenlegi munkahelyemen, változatlan beosztásban	38%	27%	61%	18%	23%	7%
o A jelenlegi munkahelyemen más feltételekkel:	18%	21%	13%	2%	3%	0%
o Az egészségügyi vagy a szociális szférában az állami rendszerben	7%	7%	6%	11%	3%	29%
o Az egészségügyi és szociális szférában a magánszférában	5%	4%	6%	18%	13%	29%
o Teljesen más területen.....	16%	18%	13%	43%	47%	36%
o Nem válaszolt	15%	22%	0%	7%	10%	0%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Függelék

1. számú kérdőív

Személyes kikérdezéshez a szociális és egészségügyi dolgozók körében az 55 év felettiek foglalkoztatásáról

- I. Egészségügyben dolgozik
- II. Szociális ágazatban dolgozik

Az 1. számú kérdőívet az 55- 65 éves aktív korú foglalkoztatottak, álláskeresők illetve a 65 év feletti (nem nyugdíj mellett) foglalkoztatottak körében kellene kitölteni!

A kérdőív anonim, nevet, azonosításra alkalmas adatokat nem tartalmaz!

1. Az Ön neme:

- Nő
- Férfi

2. Melyik évben született?

3. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

- főiskola, egyetem
- középfokú iskolai végzettség (érettségi + szakképzettség; pl.: ápoló, szakápoló, vagy szociális szakképzettség)
- középfokú iskolai végzettség (érettségi/ szakképzettség nélkül)
- középfokú szakképzettség érettségi nélkül (pl.: szakiskolában szerzett szakképzettség)
- alapfokú iskolai végzettség (8 vagy 10 osztályos általános iskola befejezése) szakképzettség nélkül

4. Az alábbi kategóriákból melyik írja le legpontosabban az Ön munkaerőpiaci státuszát?

- 4-6 órát dolgozom naponta
- 8 vagy több órát dolgozom naponta
- Munkát keresek
- Munkanélküli vagyok, de nem keresek munkát

5. Milyen jogviszonyban dolgozik?

- egészségügyi szolgálati jogviszony
- közalkalmazott
- munkaviszony
- vállalkozó
- nem dolgozom
- egyéb...

6. Van-e lehetősége az életkora és a munkaviszonya alapján nyugdíjba menni?

- Még nincs meg a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati időm
- Rendelkezem a nyugdíj megállapításához szükséges jogviszonnal, de úgy döntöttem, hogy tovább dolgozok, és egyelőre nem megyek nyugdíjba.
- A nők 40 plusszal tervezem a nyugdíjazást
- Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével tervezem a nyugdíjazást

7. A jelenlegi jogszabályok alapján hány év múlva lesz lehetősége nyugdíjba menni?

8. Ha a nyugdíjba menést választja/ választotta mi indokolja ezt?

- Nincs mód további munkavállalásra a munkahelyemen és nem látok más alkalmas munkalehetőséget
- Unokáimra fogok vigyázni, hogy segítsem a gyermekeimet
- Idős hozzátartozó gondozását fogom a családban biztosítani
- A családomnak szüksége van a segítségemre és ezt munka mellett nem tudom megoldani
- Több szabadságot szeretnék, hogy a kedves időtöltéseimmel tudjak foglalkozni
- Elfáradtam a munkában és pihenésre volna szükségem
- Megromlott egészségügyi állapot
- Egyéb...

9. Tervezi-e a további foglalkoztatást, illetve dolgozik-e, ha megszerzi / megszerezte a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati időt?

- igen
- nem

10. Változtatna-e ezen a tervén, ha változnának a feltételek?

- Igen
- Nem

11. Milyen feltételek esetén dolgozna tovább? Állítsa sorrendbe számozással!

- részmunkaidős foglalkoztatás lehetősége
- a nyugdíj korlátozása nélküli munkavégzés
- rugalmasabb munkavállalás
- magasabb bér
- egyéb:.....

12. Ha a további foglalkoztatás mellett döntött, vagy azt tervezi, akkor mi motiválja erre? Több választ is megjelölhet!

- Szeretem a munkámat és képesnek érzem magam arra, hogy tovább dolgozzak azután is, ha elérem a nyugdíjazási feltételeket
- Kevés lenne a nyugdíjam a megélhetéshez
- Fontosnak tartom, hogy közösségben legyek
- A családom ösztönöz erre
- Egyéb:.....

13. Véleménye szerint ösztönzi-e a munkáltatója a dolgozók továbbfoglalkoztatását?

- Csak abban az esetben, ha lemondanék a nyugdíjról, ami jövedelemvesztést okozna
- Ösztönzi, de kedvezőtlenebb feltételekkel
- Ösztönzi, de csökkentett bérrel
- Ösztönzi változatlan feltételekkel
- Egyéb módon
- nem ösztönzi

14. Nyugdíjazása után hol kíván dolgozni?

- A jelenlegi munkahelyemen, változatlan beosztásban
- A jelenlegi munkahelyemen más feltételekkel:.....
- Az egészségügyi vagy a szociális szférában az állami rendszerben
- Az egészségügyi és szociális szférában a magánszférában
- Teljesen más területen.....

15. Ha lenne, módja milyen változtatást javasolna a nyugdíjasok foglalkoztatásához?

- Könnyebb munkavégzés
- Rész munkaidő lehetősége

- Egyszerűbb adminisztráció
- Magasabb bér
- Egyéb:.....

2. számú Kérdőív

Személyes kikérdezéshez a szociális és egészségügyi dolgozók körében az 55 év felettiek foglalkoztatásáról

- III. Egészségügyben dolgozik
- IV. Szociális ágazatban dolgozik

A 2. számú kérdőívet a nyugdíjjal rendelkezők (55-70 évesek) körében kellene kitölteni!

A kérdőív anonim, nevet, azonosításra alkalmas adatokat nem tartalmaz!

1. Az Ön neme:

- Nő
- Férfi

2. Melyik évben született?

3. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

- főiskola, egyetem
- középfokú iskolai végzettség (érettségi + szakképzettség; pl.: ápoló, szakápoló, vagy szociális szakképzettség)
- középfokú iskolai végzettség (érettségi/ szakképzettség nélkül)
- középfokú szakképzettség érettségi nélkül (pl.: szakiskolában szerzett szakképzettség)
- alapfokú iskolai végzettség/ 8 vagy 10 osztályos általános iskola befejezése /szakképzettség nélkül

4. Az alábbi kategóriákból melyik írja le legpontosabban az Ön munkaerőpiaci státuszát?

- nyugdíj vagy jövedelempótló juttatás mellett 4-6 órát dolgozom naponta (kevesebb, mint 40 órát hetente)
- nyugdíj vagy jövedelempótló juttatás mellett 8 vagy több órát dolgozom naponta

5. Milyen jogviszonyban dolgozik?

- egészségügyi szolgálati jogviszony
- munkaviszony
- vállalkozó
- megbízási szerződés
- nyugdíjas szervezetkezesi
- egyéb:.....

6. A nyugdíjba menetel módja:

- Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével mentem nyugdíjba
- A nők 40 pluszal nyugdíjaztak
- Egyéb:

7. Hány éve nyugdíjas?

8. Mi motiválta a nyugdíj melletti munkavállalását?

- Szeretem a munkámat és képesnek érzem magam arra, hogy tovább dolgozzak azután is, hogy elértem a nyugdíjazási feltételeket

- Kevés lenne a nyugdíjam a megélhetéshez
- Fontosnak tartom, hogy közösségben legyek
- A családom ösztönöz erre
- Egyéb:.....

9. Véleménye szerint ösztönzi-e a munkáltatója a dolgozók tovább foglalkoztatását?

- Ösztönzi, de kedvezőtlenebb feltételekkel
- Ösztönzi, de csökkentett bérrel
- Ösztönzi változatlan feltételekkel
- Egyéb módon
- Nem ösztönzi

10. Nyugdíjazása után hol dolgozik?

- A korábbi munkahelyemen, változatlan beosztásban
- A korábbi munkahelyemen más feltételekkel:.....
- Az egészségügyi vagy a szociális szférában az állami rendszerben
- Az egészségügyi és szociális szférában a magánszférában
- Teljesen más területen.....

11. Ha lenne módja, milyen változtatást javasolna a nyugdíjasok foglalkoztatásához?

- Könnyebb munkavégzés
- Részmunkaidő lehetősége
- Egyszerűbb adminisztráció
- Magasabb bér

- Egyéb

Készítette: a Független Egészségügyi Szakszervezet megbízásából:

Nagy Judit

Budapest, 2021. április 10.